

DIS is een platform voor artistiek onderzoek dat zich richt op ecologische vraagstukken. Ze brengt kunstenaars en wetenschappers samen die voor langere tijd een vraagstuk bestuderen, onderling materiaal uitwisselen en op die manier een meerstemmig essay presenteren. Een essay – een cadeau van expertise en positieve twijfel – kan elke vorm aannemen, zoals een presentatie, een close-reading sessie, een expositie of een wandeling.

Het is een diep in de Westerse Samenleving verankerd idee dat we individuen zijn. Het woord individu betekent letterlijk 'dat wat een afzonderlijke eenheid vormt en ondeelbaar is'. Het ontkent de manier waarop we verstrengeld zijn met de wereld. Platform DIS problematiseert die ontkenning.

Als mens zijn we opgebouwd uit een complex geheel van relaties. We hebben een fysiek lichaam dat is samengesteld uit een skelet, spieren en pezen, zenuwbanen, een stelsel van hart en vaten, organen, genen et cetera. De chemisch-biologische structuren van deze lichaamsdelen erven we van onze menselijke en niet menselijke voorouders, zowel van overgrootmoeders als zeeorganismen. Ons voedsel komt van organismen zoals planten en daarmee eten we landschappen. We verteren voedsel dankzij bacteriën in onze darmen en we belichamen ook schimmels en virussen. Er stroomt water door ons, evenals gifstoffen en farmaceutische drugs. Mineralen uit de aarde die we in en op ons dragen, zoals de smart-phone of pacemaker, brengen een technologische verstrengeling tot stand.

Als we erkennen dat we een ademend assemblage zijn, imprints van interacties, dan kunnen we niet anders dan ons zelf ervaren als proces. Platform DIS wil het 'zelf' herpositioneren in een aardse biosfeer van anders levenden en veelvormige landschappen.

"My goal is to learn practices of attunement through which I can sense local dynamics."

Anne L. Tsing (2020). *When the Things We Study Respond to Each Other. Tools for Unpacking "the Material"*. In: *More than Human*. Jacques, Otero, Verzier, Pietroiusti..

Kortom: Platform DIS wil via beeldende kunst en in samenwerking met wetenschap inzichten verbeelden en delen over de vraag hoe we ons ecologische zelf in de huidige tijd kunnen beschouwen en hoe we kunnen komen tot alternatieve ziens- en handelwijzen.

DIS is gesitueerd in Nijmegen maar nomadisch van aard en zoekt samenwerkingspartners binnen de kunsten, de verschillende wetenschapsdisciplines, beleid en in het educatieve veld om haar artistieke praktijk mogelijk te maken.

Over de naam van het platform

Een dis is een *tafel* waarop een maaltijd wordt opgediend. De naam Platform DIS komt voort uit de wens tot ontmoeting en uit de vraag wie er stem heeft aan tafel. Wat wordt er op tafel gelegd en door wie? Momenteel bestaat de voeding uit een ecologisch vraagstuk over wier en over kwaliteit van bodemleven. Stichting Platform DIS legt de vraag op tafel, maar wie schuiven eraan: een econoom, een wierteler of -plukker, een ecooloog, een logistiek medewerker, een leerling uit groep 6, een cyanobacterie?

Een tafel lijkt een helder voorwerp. Een tafel is voor dagelijks gebruik de plek waaraan gegeten wordt, gelezen misschien of ontmoeting plaatsvindt. Een tafel als gebruiksvoorwerp. Voor een natuurkundige is zo'n zelfde tafel óók een tijdelijke constructie van rondvliegende moleculen, deeltjes, die wij mensen als tafel interpreteren. De (beeldende) kunsten tonen de tafel in een derde vorm, de tafel als symbool, als metafoor. Een kunstwerk is niet enkel materie en ook niet enkel een gebruiks'object'. En zo is een tafel niet enkel een natuurkundig fenomeen of een gebruiksvoorwerp. We maken als mens gebruik van *het tafelachtige van de tafel*, maar wellicht is de tafel voor een bacterie een houten biotoop, met lokaal hars of huidschilfers. De tafel heeft een geschiedenis, als scheut, boom, als subject in een wood-wide-web, als 'woonkamer' van een boktor.

Een tafel is echter ook een sociaal-culturele constructie met politieke kleur. Wie mag er aan tafel zitten en vooral ook: wie is niet uitgenodigd? Waar staat de tafel en dankzij wie kan er aan de tafel gewerkt, gestudeerd, gegeten of gespeeld worden? De tafel is als metafoor voor Platform DIS dus ook problematisch. De metafoor is onderdeel van een sterk Westers georiënteerd wereldbeeld en daarbinnen van 'ontmoeten'. Het heeft daardoor een bias voor hen die niet via tafels eten en communiceren. In de naam ligt dus ook een uitdaging besloten: hoe inclusief te zijn en hoe te evolueren tot een inclusieve assemblage?

Platform DIS nodigt kunstenaars en wetenschappers uit om aan tafel te komen om ecologische vraagstukken te verkennen via artistiek onderzoek. DIS ziet de tafel als basis voor *vrijgemaakte tijd*. In het Grieks wordt vrije tijd vertaald als *scholé*, school. Een pedagoog brengt de lerende naar vrije tijd, waar tijdelijk los van het economische en politieke tumult gedacht ∞ gemaakt kan worden. Het is een onbepaalde tijd. Platform DIS is een artistieke basis-school waar in vrije tijd basisvragen van leven verkend kan worden. Die vrije tijd plaatst de 'dagelijkse wereld' tijdelijk tussen haakjes en bekijkt deze van allerlei kanten. Dit tijdelijk belangeloos mogen kijken en maken leidt tot conclusies die publiek gemaakt worden. Op dat moment wordt de tafel gekanteld en is het tafelblad een projectiescherm. Het scherm voedt de wereld met ideeën en nieuwe vragen.

Voor dit onderdeel is gebruik gemaakt van de ideeën van pedagoog Jan Masschelein (metafoor van de school als 'vrije tijd'), filosoof Graham Harman (metafoor van de derde tafel), feminist en inclusie-denker Sara Ahmed (gedachte van tafel voor witte mannelijke denkers) en schrijver-dramaturg Shaista Latif (tafel als koloniale en kapitalistische constructie).

Organogram Stichting Platform DIS

Stromatoliet-organisatie: Platform DIS ontwikkelt haar werkwijze geïnspireerd op de leefwijze van de stromatoliet. De stromatoliet is een stapeling van allerlei laagjes sediment en bacteriën, opgebouwd door cyanobacteriën. Door laagje op laagje te bouwen ontstaan gestapelde matten van micro-organismen, die tezamen deels fossiel en deels levend zijn. De onderste lagen bevatten archieven van leven van miljarden jaren geleden en nog levende andersoortige bacteriën. De buitenste laag is springlevend en in staat tot fotosynthese.

De cyanobacterie - een micro-organisme – is een symbiont. De bacterie heeft in een ver verleden eigenschappen van algen opgenomen waarmee ze licht kan omzetten in zuurstof. Mede dankzij deze 'algkwaliteit' is de aardse biosfeer dramatisch gewijzigd tot zuurstofsamenleving. Elke inademing door jou is mede mogelijk gemaakt door de stromatoliet.

De stromatoliet toont het idee van *intra-actie*. Op microniveau komt de cyanobacterie voort uit voortdurende interactie tussen bacterie en alg. Samen met sediment en mineralen, bouwt de cyanobacterie laag op laag die de stromatoliet vormen. De stromatoliet versteent, verweert, en biedt een thuis aan allerlei micro-organismen die samen gestalte geven aan hetzelfde lichaam. Op macroniveau leidt de omzetting van licht naar zuurstof tot verandering van de luchtsamenstelling. Dit heeft weer invloed heeft op ander leven en niet-leven.

Een cyanobacterie is een tijdelijk knooppunt dat voortkomt uit eeuwenlange ontmoetingen tussen bacteriën en algen, een assemblage. Platform DIS is ook zo'n tijdelijk knooppunt dat naar stromatolieten kijkt om meer te leren over ontmoetingen, tijd en ecologie.

Platform DIS vraagt personen uit de sociale wetenschappen, natuurwetenschappen en de beeldende kunsten om via uitwisseling tot nieuwe mogelijkheden te komen en om zo meerstemmig lagen toe te voegen aan bestaande narratieven.

De kern van Platform DIS, het team, wordt aangevuld met deelteams per project. Deze subgroepen hebben beiden weer een kring van betrokkenen die aansluiten bij specifieke vraagstukken. Zo vormt zich langzaam een assemblage van betrokkenen die samen laagjes van historie opbouwen en hun omgeving van zuurstof voorziet.

* Voor dit onderdeel is gebruik gemaakt van de ideeën van quantumfysica en feminist Karen Barad. Kunstenaar [Maartje Fliervoet](#) (zie ook [Manifoldbooks](#)) introduceerde de stromatoliet tijdens het event: [Het Microbiële Zelf](#).